

Умовні скорочення

Гр – Городищенський район, Жш – Жапківський район, Зв – Звенигородський район, Кп – Катеринопільський район, К.-Ш – Корсунь – Шевченківський район, Лс – Лисянський район, Мн – Маньківський район, Мс – Монастирищенський район, Тл – Тальнівський район, Ум – Уманський район, Хр – Христинівський район, Шп – Шполянський район.

Дмитро Бучко (Тернопіль)

ПРОДУКТИВНІСТЬ І ЛОКАЛІЗАЦІЯ ОСНОВНИХ СЛОВОТВІРНО-СТРУКТУРНИХ МОДЕЛЕЙ В ОЙКОНІМІЇ УКРАЇНИ

In System der Ortsnamen der Ukraine sind 20-25 verschiedene strukturell-wortbildende Ortsnamenmodelle ausgewählt. Die wichtigsten wortbildenden Modelle der Ortsnamen der Ukraine sind die Benennungen auf *-*jь(-*ja, -*je)*, *-ичі(<-*itji)*, *-ивці(<-*ovьci)*, *-инці(<-*imьci)*, *-и-и*, *-івка*, *-щина*, die Benennungen in der Form der substantivierten Adjektive u.a. Die oben genannten Modelle der Ortsnamen sind verschieden nach der Zeit ihrer Bildung und der Fixierung in den ältesten schriftlichen Denkmälern. Einige von ihnen sind gesamtswawische toponymische Modelle, die anderen – eigentlich ukrainische nach der Entstehung und teilweise nach der Lokalisierung. Sie werden durch die verschiedene Fällung von Benennungen repräsentiert.

Одним із найважливіших завдань сучасної ономастики є вивчення ойконімів з точки зору кількісної і територіальної репрезентації їх найдавніших і найбільш значущих словотвірно-структурних моделей в різні історичні періоди.

Картина структурно-словотвірних моделей ойконімів України надзвичайно різноманітна і складна: тут наявні як найархаїчніші загальнослов'янські типи топонімів на *-*jь*, *-ичі*, *-ани*, *-яни*, *-ів (<-ов)*, *-ин*, та ін., так і власне українські та східнослов'янські моделі ойконімів на *-ивці*, *-инці*, *-щина*, *-иха*, *-івка*, *-увата*, *-уватка* та под.

Проблемі ареального вивчення ойконімії України присвячена значна література, однак монографічно досі досліджено тільки назви на *-*jь* [11:217-236; 12: 101-129; 2. 188-200], *-ичі* [10; 12 103-112], *-ивці*, *-инці* [1. 138-145; 5: 103-112; 6], *-ів*, *-ин* [8]. Окремі статті присвячені також назвам на *-ани*, *-яани*, [3:83-86], назвам на зразок *Залужся*, *Міжгір'я* [4:522-529] та ін. Укладення національних і передусім загальнослов'янського ономастичного атласу, сподіваємося, дозволить виявити досі невідомі лінгвальні, історичні та етнографічні процеси, що мали місце як на території коияретної слов'янської країни, так і в межах усієї Славії протягом другого тисячоліття нашої ери.

В ойконімії різних регіонів України нараховується різна кількість структурно-словотвірних моделей. Їх кількість, продуктивність і час формування на конкретних територіях залежить, за даними наших досліджень, насамперед від часу заселення цих територій і збереження на них давньої топонімії. Чим архаїчнішою за часом освоєння є певний регіон України, тим різноманітнішою і багатшою є ойконімійна система в ньому, а також більшою є кількість тут архаїчних моделей.

До найдавніше заселених регіонів України належать насамперед території колишнього Галицько-Волинського князівства, включаючи Закарпаття, Буковину, Галицьку землю, Поділля, а також території давніх Волинської, Київської, Переяславської та Чернігівської

земель. В ойконімії давнозаселених територій України репрезентуються спільнослов'янські архаїчні словотвірні-структурні моделі, формування окремих з них бере свій початок ще в праслов'янській добі. До них належать назви на *-*jь*: *Борислав, Добромиль, Житомир*; *-ичі* (*-*itji*): *Добромиричі, Мислятичі, Теориничі*, *-ани*: *Заражани, Котюжани, Острожани*; *-ов* (*>-iv*): *Київ, Львів, Чернігів*, *-ин*: *Булавин, Гутвин, Лебедин, Ніжин* і под., інші могли з'явитися на поч. другого тисячоліття нашої ери, наприклад, назви на *-ськ* (*-цьк*): *Буськ, Луцьк, Шумськ*, *-иця*: *Бронця, Пересопниця, Ягільниця*; *-івці* (*-*ovъci*), *-инці* (*-*inъci*): *Боришківці, Дашківці, Любинці, Микулинці*; на *-и-і*: *Богдани, Дергани, Головлі, Журавлі*. Крім цих архаїчних моделей тут функціонують і новіші утворення на *-но*: *Дубно, Хоросно*; *-івка* (*-*ovka*): *Горохівка, Обухівка, Петрівка*; *-щина*: *Лободавищина, Раківщина, Федьківщина*; *-иха*: *Годи́ха, Кардели́ха, Рели́ха, Савони́ха* і под.

До пізніх і новозаселених земель належить територія крайніх південно-східних і південних областей України, які протягом десятків століть були простором, через який одна за одною проходили навали кочових племен, починаючи від *гуннів, аварів (обрів), печенігів, хозарів, половців* та ін., а з середини XIII ст. і аж до I-ої чверті XVII ст. ця територія зазнавала постійних спустошень з боку татаро-монгольських орд. На новозаселених територіях назви населених пунктів є дуже одноманітні, значно меншою є тут і кількість словотвірних моделей, до того ж серед них відсутні давні назви на *-*jь, -ичі, -инці, -івці, -ськ, -ів, -ин* та ін. У той же час домінуюче положення тут займають назви на *-івка*: *Андріївка, Михайлівка, Тернівка*; субстантивовані прикметникові форми на зразок: *Веселе, Гранітне, Рівне, Тернове* і под. Характерно, що лише дві-три моделі ойконімів на таких територіях можуть складати навіть до 70 % усіх тутешніх назв поселень.

Детальніше розглянемо окремі найважливіші та найпродуктивніші моделі ойконімів України

Ойконіми на *-*jь*. Це один з найдавніших типів географічних назв поселень на слов'янських землях. Початки виникнення його сягають ще праїндоевропейського періоду, а сформувався він у праслов'янську добу, оскільки назви поселень з суф. *-*jь* відомі усім давнім слов'янським топонімійним системам. На думку дослідників, назви на *-*jь* первісно найчастіше використовувалися для називання давніх "городів", пор назви міст *Володимир, Галич, Дрогобич, Житомир, Тербовль* і ін. Спираючись на дані першофіксації цих назв в історичних пам'ятках, О.Купчинський подає таку кількість їх на території України в різні історичні періоди: X-XIV ст. -- 43 одиниці, XV-XVII ст. - 165, XVIII-XX ст. - 264 [11: 221]. Хоча кількість таких назв у кожному наступному періоді різко зростає, це не означає, що ці назви, насправді, виникали у XV-XX ст. Встановлено, що після XIII ст. нові назви поселень з суф. *-*jь* більше не утворювалися. Замість них у найдавніший період і навіть у середньовіччі широко використовувалися назви з суфіксами *-ов* (*>-iv*), *-ин*, які від часу свого виникнення і досі виражають приналежність. Ріст кількості назв поселень на *-*jь* у кожному наступному столітті прямо залежить від росту кількості нововиявлених історичних пам'яток з того періоду.

Поширення ойконімів на *-*jь* на території України просторово чітко окреслене. Ареали топонімів з суф. *-*jь* концентруються головним чином у західних, північно-західних, північних і північно-східних областях нашої країни, охоплюючи практично повністю усе Поділля (Тернопільська, Хмельницька і Вінницька області), а також північні райони Черкаської, Полтавської та Харківської областей. Ойконіми цього типу зовсім не вживаються у південних і південно-східних областях України. Ареал ойконімів на *-*jь*, як і інших архаїчних топонімів, має центральне скупчення (ядро) і периферію. Ядро його у формі клина з вершиною, скерованою на схід, розміщується у західних і північно-західних областях Правобережної України і простягається до р.Тетерів. Правда, на Лівобережжі України між верхніми течіями рік Псел і Снов (північніше м. Суми і південніше м. Новгород-Сіверський) теж є два невеликих скупчення цих назв.

Ойконіми на **-ичі**(< *itji). Це також один з найдавніших типів слов'янських назв населених пунктів, початок формування якого припадає на праслов'янський період. Назви поселень на **-ичі** є типовими для родового ладу первісного суспільства. Архаїчність таких ойконімів підтверджується їх існуванням на автохтонних землях усіх слов'ян, а також ранньою фіксацією цих назв у найдавніших писемних пам'ятках, починаючи з X ст. Ойконіми на **-ичі** первісно були назвами общин, патронімії, шойно згодом найменування людей закріплювалися за тими населеними пунктами, в яких такі общини жили.

За даними дахронічного дослідження О.Купчинського, кількість першофіксацій ойконімів на **-ичі** протягом X-XVI ст. зростає, а починаючи з XVII ст. - зменшується. У X-XIII ст. кількість першофіксацій цих назв у джерелах становила 89 одиниць, у XV ст. - 433, у XVI ст. - 1083, у XVII ст. - 867, у XVIII ст. - 825, у XIX ст. - 687, у XX ст. - 624 одиниці [12: 91-92]. Спад кількості першофіксацій ойконімів на **-ичі** у XVII-XX ст. спричинений: а) зникненням поселень, б) заміною цих назв назвами інших моделей, в) перейменуванням населених пунктів у різні століття.

На території України ойконіми на **-ичі** творять чітко окреслений ареал, який включає західні, північно-західні, північні області. Основне скупчення назв у межах ареалу в XV-XVI ст. спостерігалось у верхньому басейні р.Дністер, зокрема між містами Перемишль - Львів - Галич, на Поділлі (західна і центральна частини), у верхній течії р.Західний Буг, від Володимира-Волинського до Пінська, в межиріччі Тетерева і Прип'яті аж до Дніпра. Певне скупчення цих назв бачимо у трикутнику Коростень - Овруч - Чорнобиль. У наступних століттях ареал цих ойконімів, що простягався у XV-XVI ст. від західних кордонів сучасної України до Дніпра, в наступних століттях він суттєво розширився на схід і сьогодні охоплює північні райони Чернігівської та Сумської областей, а в Ріпкинському районі північніше Чернігова є навіть невелике скупчення цих назв.

Ареал ойконімів на **-ичі** у значній мірі співпадає з ареалом раніше аналізованих ойконімів на **-*їь**, принаймні центри скупчень цих двох ареалів ойконімів в основному співпадають.

Ойконіми на **-івці**(< -овци), **-инці**. Назви поселень з суф. **-івці-і**, **-инці-і** на зразок *Боришківці*, *Малинці*, *Нетерпинці* - це одна з найдавніших моделей в українській та слов'янській ономастиці. На території України топоніми названої моделі творять чітко виражений, територіально значимий і достатньо компактний ареал. Поза межами України цей тип ойконімів поширений також на території південної Слов'янищини - в окремих регіонах Словенії, Сербії, Хорватії, Македонії, зокрема на теренах Баната і Бачки, а ще в ойконімії Боснії та Герцоговини. На інших слов'янських територіях цей тип назв або зовсім не вживається, а бо ж вживається маргінально як вкраплення або відгалуження названих ареалів, наприклад, українського на території Молдавії [7: 109-115], Румунії(Південна Буковина) [14: 421-424], Словаччини, Польщі [15: 70-83] та Білорусії, де споконвіку компактно проживають українці.

Формування українського ареалу топонімів на **-івці**, **-инці** відбулося, на нашу думку, не пізніше XII-XIII ст., тому що в історичних джерелах XIV ст. ці топоніми творять уже повністю сформований тип. Загальна кількість аналізованих ойконімів за століттями в межах сучасної України розподіляється таким чином: у XIV ст. - 40, у XV ст. - 380, XVI ст. - 850), XVII ст. - 1059, XVIII ст. - 1091, XIX ст. - 1104, XX ст. - 1155 назв [6: 9].

Ареал українських ойконімів на **-івці**, **-инці** в XIV-XV ст. знаходився на території давнього Галицько-Волинського князівства (у межах Перемиської, Звенигородської, Галицької, Тереховельської земель, а також Буковини, Поділля. На заході крило цього ареалу локалізувалося в басейні р.Уж північно-західніше Ужгорода. Суцільний ареал топонімів на **-івці**, **-инці** в XV ст. стає згодом їх ядром. У XVI-XX ст. ареал розширюється у східному та північно-східному напрямку. Починаючи з XVII ст. ойконіми на **-івці**, **-инці** творять на Лівобережжі України виразне скупчення, що охоплює середні течії рік Ворскла, Псел, Сула, Удай, Остер аж до Десни.

Топоніми на **-ин, -ів(<-ов)**. Ойконіми на **-ин, -ів(<-ов)** типу *Київ, Львів, Чернігів, Милатин, Снятин* належать до ранньослов'янських утворень, які виникли у період розпаду родових і зародження власницьких відносин у суспільстві, тобто приблизно в 2-ій половині I тисячоліття після народження Христа. За словотвірною семантикою ці назви є тотожними з архаїчними загальнослов'янськими назвами на **-*jь** (мова про них була вище). Суфікси **-*jь** і **-ов(>-ів)**, **-ин** виражають привлекність об'єктів особам, найменування яких вказане в основах цих топонімів. І все ж ойконіми на **-ів, -ин** є значно новішими від дернаатів на **-*jь**. Новітність ойконімів на **-ин, -ів** доводиться і характером їх твірних основ. Якщо ойконіми з суф. **-*jь** утворювалися виключно від дохристиянських композитних і відкомполітичних імен (напр. м.*Бориславль < Борислав, м.Володимир < Володимир, м.Ярославль < Ярослав*), то назви поселень на **-ин, -ов (>-ів)** майже не творилися від композитних імен, натомість значною є кількість топонімів, які утворилися від автохтонних слов'янських відапелативних і пізніших хресних імен. Ми дотримуємося думки, що практично усі або майже усі назви поселень на **-ів, -ин** утворилися від янтропонімів різного походження, а тому всі вони виражають приналежність, напр.: *Бориців, Буданів, Романів, Бабин, Вербин, Моквин, Ольжин, Пирятин, Чудин* і под.

За даними діакронічного дослідження З.Куцинської, кількість поселень з суф. **-ин, -ів(<-ов)** за період X-XX ст. постійно зростала. Якщо у X-XIV ст. кількість їх першофіксацій була невеликою: назв на **-ин** усього 97 одиниць, а назв на **-ов(>-ів)** - 117. Протягом XV-XX ст. кількість першофіксацій ойконімів на **-ин** становила уже 1730, а ойконімів на **-ов(>-ів)** - відповідно 5098 [8: 11-12]. Таке різке збільшення першофіксацій назваєих топонімів пояснюється, по-перше, збільшенням історичних джерел, у яких виявлені назви, по-друге, творенням нових назв поселень за допомогою цих суфіксів і в XV-XVII ст.

Сучасний ареал ойконімів на **-ин, -ів** має два скупчення – одне на крайньому заході – в Галичині та на Волині, друге – на крайньому північному сході України: в більшості сучасних районів Сумської області, але найбільше їх у Роменському та Путивльському районах. Крім цього, ойконіми на **-ів** творять невеликі скупчення в окремих районах Полтавської, Харківської і Чернігівської областей. Якщо скупчення топонімів на заході України є, на нашу думку, наслідком заселення цієї території в період формування феодальних відносин ще у X-XIV ст., то виникнення скупчення на сході України є наслідком запровадження тут ху гірної системи поселень у період козаччини XVI-XVII ст. Ареал ойконімів на **-ин, -ів** дуже подібний до ареалу назв на **-ичі**, що є свідченням архаїчності цих моделей топонімів.

Ойконіми на **-івка(<-овка), -івка**. Це порівняно нова топонімічна формація, хоча перші назви з цими афіксами уперше засвідчують історичні джерела з XV ст. і до того ж на давніо заселених теренах України - Волинь, Прикарпаття, Покуття, напр.: *Басівка, Борицівка, Йорданівка, Ходорівка* і под. Кількість назв на **-івка (-івка)**, починаючи з XVI ст., стрімко зростає аж до XX ст. включно. Під час "упорядкування", точніше вилучення з топонімії України назв поселень чужомовного походження, а також пов'язаних з етнічними, дерквою, а ще тих, які можуть викликати небажані асоціації, було запроваджено нові, часто пугучі створені найменування переважно з суфіксом **-івк-а (-івк-а)** або ж у формі субстантивованих прикметників на зразок *Вербова, Веселе, Красиве, Сміливе, Призове, Шовкове* і под.

Ойконіми на **-івка, -івка** вживаються на всій території України, однак основне скупчення їх ареалу знаходиться у південно-східній частині нашої Республіки. В окремих районах Дніпропетровської, Полтавської, Донецької областей кількість назв на **-івка, -івка** становить 70-80% від усіх назв.

Ойконіми на **-оватка, -уватка** та ін. Це порівняно нова непродуктивна, власне українська чи східнослов'янська топонімна модель, яку творять ойконіми на зразок *Бугроватка, Вільховатка, Калинуватка, Розсохуватка, Грушеватка* і под. Ойконіми названої моделі є відапелативними за походженням. Вони, гадаємо, виникли в результаті субстантивації атрибутивів із колишніх прикметникових словосполучень на зразок

Комишувата Балка, Розсохувата Долина. Збережений атрибутив, після занепаду номенклатурного компонента *балка, долина*.1 под., ускладнився субстантивуючим суфіксом -к-, що спричинило топонімізацію цих атрибутивів. Графічно цей процес міг проходити таким чином: *Комишувата Балка* > *балка Комишувата* > *Комишуват(а) + -к-а* > *Комишуватка*. В ойконімії України на сьогоднішній день збереглися лише поодинокі назви типу *Комишувата*, натомість значно чисельнішими є назви на зразок *Березуватка, Вільховатка*.

Ареал названої моделі ойконімів локалізується у трьох областях України - Кіровоградській, Дніпропетровській, Донецькій і частково Харківській. Це єдиний з розглянутих нами ареал ойконімів, який не має ядра. Цей факт свідчить про новітність аналізованої моделі, а виникнення її є наслідком локально-діалектного творення топонімів на цій території.

Резюмуючи, хочемо відзначити, що конкретне розташування ареалів давніх типів топонімів відображає характер поширення чи то родової (територія розміщення ареалів назв на -ичі, -івці, -инці, -ани, -и/-і) чи феодально-власницької (територія розміщення ареалів назв на -*ь, -ів, -ин, -івка, -щина та под.) колонізації. Ареальне вивчення топонімії визначає більшу чи меншу густоту заселення певної території у відповідні історичні періоди, а ядра ареалів вказують на максимальну густоту заселень певних регіонів у конкретні історичні періоди.

Аналіз ареалів різних типів топонімів дозволив нам визначити умовну межу між найдавнішим і новішим заселенням просторів сучасної України. Ця межа проходить по лінії, проведеної із заходу на схід через міста Кодима - Вільшана - Новомиргород - Чигирин - Кременчук - Полтава - Валкл -Вовчанськ. Зрозуміло, в окремих випадках ареали найдавніших моделей топонімів можуть заходити значно південніше проведеної лінії, а в інших випадках - не досягати цієї лінії. Ми цілком переконані, що басейни середніх течій рік Південний Буг, Інгул, Інгулень, Самара, Сіверський Дінець в середині першого - на поч. другого тисячоліття нашої ери теж були заселеними. Про це говориться у "Повісті минулих літ" з XII ст. - "уличі і тиверці сиділи по Бузі і по Дніпру ... аж до моря" [13: 2021]. Следи їх неодноразово виявляли тут археологи.

Література

- 1 Бучко Д. Ареалы украинских топонимов на -івці, -инці в XIV-XX вв. // Перспективы развития славянской ономастики.- Москва, 1980.- С. 80-100.
- 2 Бучко Д. Архаїчний тип ойконімів на -*ь на території Карпат і Прикарпаття // Наукові записки ТДПУ: Мовознавство, вип. I.- Тернопіль, 2002.- С. 188-200.
- 3 Бучко Д. Ойконіми на -ани, -яни на загальнослов'янському фоні //Наукові записки ТДПУ. Серія: Українська лінгводидактика, вип. 1.- Тернопіль, 1997.- С. 83-86.
- 4 Бучко Д. Походження тв словотвір ойконімів типу Залужжя, Міжгір'я, Підлісся в українській та інших слов'янських мовах // Актуальні проблеми українського словотвору.- Івано-Франківськ, 2002.- С. 522-529.
- 5 Бучко Д. Г. Топонимы на -івці, -инці в XIV-XX вв. и история заселения Украины // Вопросы географии, т.110. Топонимика на службе географии.-Москва, 1979.- С. 103-112.
- 6 Бучко Д.Г. Украинские топонимы на -івці, -инці. Автореф. канд. філол. наук.- Львов, 1972.- 22с.
- 7 Еремья А. И. Восточнославянская топонимия Молдавской ССР // Питання ономастики.- Київ, 1965.- С. 109-115.
- 8 Купчинська З.О. Лексико-семантична і словотвірна структура географічних назв на -ин, -ів (Територія України X-XX ст.). Автореф. канд. філол. наук.- Львів, 1993.- 18с.
- 9 Купчинський О.А. Двочленні географічні назви України на -*ь // Питання історії української мови.- Київ, 1970.- С. 101-129.

10. Купчинський О.А. Слов'янські топоніми України як джерело історико-географічних досліджень: Географічні назви на -ичі.-Київ, 1981.- 250 с.
11. Купчинський О.А. Статистика та географія двочленних відприсвійних географічних назв України на -*ь // Історичні джерела та їх використання, вип. 2.- Київ, 1969.- С. 217-236
12. Купчинський О.А. Статистика и стратиграфия восточнославянских топонимов ка -ичи и некоторые вопросы исторической географии заселения (на материале УССР) // Вопросы географии, т.110. Топонимика на службе географии.-Москва, 1979.- С. 103-112.
13. Повість врем'яних літ Літопис (за Іпатським списком).- Київ, 1990.
14. Jordan J. Toponimia Romínească.- București, 1963.-578 p.
15. Wilkoń A. Nazwy miejscowe typu Tyszowce, Witoszyńce w języku polskim// Onomastica, 1967, t XII, z. 1-2, s.70-83.

Святослав Вербич (Київ)

НАЗВИ ГІДРООБ'ЄКТІВ БАСЕЙНУ ДНІСТРА ЯК ДЖЕРЕЛО РЕКОНСТРУКЦІЇ ДАВНІХ СЛОВ'ЯНСЬКИХ АНТРОПОНІМІВ

The article proposes etimologic analysis of the hydronyms Dnester basin: *Бездéжиський, Домажир, Літмир, Ягистів*. They appears source for reconstruction of the ancient Slavic antroponyms.

Key words: hydronym, antroponym, toponym, oronym.

Як відомо, географічні назви зберігають у своєму складі слова, які відсутні як в апеллятивному словникові певної мови, так і в іменникові населення відповідного регіону. Це зумовлено меншою схильністю топонімів до перейменувань. Особливо ж це стосується назв гідрооб'єктів, на властивість яких консервувати у своїх основах давні слова вже неодноразово звертали увагу ономасти й етимологи [2: 287].

Предметом нашого дослідження стали гідроніми басейнів Верхнього й Середнього Дністра (адміністративно-територіально – Львівська та Івано-Франківська області України), мотивовані (здебільшого через посередництво назв населених пунктів чи орооб'єктів) давнім антропонимом-комполитом: *Бездéжиський, Домажир, Літмир, Ягистів*.

Назва пот.*Бездéжиський* (пр.Літмиці п.Дністра; с.Луки Рожнятівськ. р-ну Івано-Франківськ. обл.; витік із лісу *Бездеж*; 7: 37) містить твірну топооснову *Бездеж*, оформлену суф. *-иськ-*, у складі якого, однак, не зовсім зрозуміла функціональна роль початкового *-и-*. Контактною щодо гідроніма виступає назва лісу *Бездеж*. Саме вона цікава з погляду етимологічного аналізу. Топонім *Бездеж* охоплює чималий ареал, як-от: чес. *Bezdež* – назва замку й села, д.-рус. *Бездéжъ* – назва міста [3, 2: 16-17] тощо. Як бачимо, наведені назви поширені в північнослов'янській зоні. Онім *Бездеж* репрезентує деривційну модель із архаїчним присвійним суфіксом *-ь*, який у цьому випадку оформлює ім'я *Бездéждь*: **bezdeđь < *bezdeđь + -ь* [3, 2: 16-17]. Укладачі ЕССЯ відновлюють янше апеллятивну праформу для антропоніма **Бездéждь*. Проте, на нашу думку, тут можна констатувати й праслов'янський онім **Bezdeđь*, що підтверджують, зокрема, д.-рус. *Бездéждь < Бездедов* [1: 31], чес. *Bezdeđ* [14, 1: 72], пол. *Wiezdziad* [16, 1: 163]. Зазначене ім'я є органічним складником слов'янської антропонімної системи з префіксом **bez-*, що вказує на відсутність кого-, чого-небудь (пор., відповідно, чес. *Bezdruh, Bezdom, Bezstroj, Bezuj* [8: 24], ст.-укр. *Безърада* [6: 83] < **Безърадъ*, пол. *Wiezstryj* [16, 1: 163], болг. *Безмър* [4: 16]).

Гідронім *Домажир* (пот., п.Веращиці л.Дністра; пп Домажир, Лодина Яворівськ. р-ну Львівськ. обл.; 7: 180) пояснюємо як вторинний до однойменної назви населеного пункту з